

Indicatiestelling voor de subsidieregeling ADL-assistentie

Inhoudsopgave

Inleiding	2
Relevante wet- en regelgeving	2
Indicatiecriteria	3
Nadere duiding van de inhoud van de ADL-assistentie	3
Aanvraag indicatie voor ADL-assistentie	4
AZR-berichtenverkeer	4
De afbakening met de de Wet langdurige zorg, Wmo 2015 en Zorgverzekeringswet	4
Bijlage bij de Indicatiestelling voor de subsidieregeling voor ADL-assistentie	5

Inleiding

In de Wet langdurige zorg is een artikel opgenomen dat mogelijk maakt om subsidies te verstrekken aan instellingen voor het verlenen van direct oproepbare ADL-assistentie. De subsidieregeling wordt uitgevoerd door Zorginstituut Nederland. In het Besluit langdurige zorg staat dat het CIZ beoordeelt of een verzekerde in aanmerking komt voor ADL-assistentie. De subsidieregeling ADL-assistentie regelt dat de zorgaanbieders die ADL-assistentie leveren daarvoor een vergoeding kunnen krijgen.

De wijze waarop het CIZ de aanvragen voor een indicatie ten behoeve van de financiering van de ADL-assistentie beoordeelt, wordt hier beschreven.

Relevante wet- en regelgeving

Wet langdurige zorg

Artikel 1.1.1

In dit besluit en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

ADL-assistentie: gedurende het gehele etmaal direct oproepbare assistentie bij algemene dagelijkse levensverrichtingen in en om de ADL-woning, bedoeld in artikel 1.1.1 van de wet, waaronder alarmopvolging bij een noodoproep;

Artikel 10.1.4

1. Het Zorginstituut verstrekt volgens bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te stellen regels subsidies aan organisaties voor het verlenen van gedurende het etmaal direct oproepbare assistentie bij algemeen dagelijkse levensverrichtingen in en om de ADL-woning, waaronder alarmopvolging bij een noodoproep.
2. Indien de verzekerde recht heeft op assistentie bij algemene dagelijkse levensverrichtingen in en om de woning, bedoeld in het eerste lid, heeft hij geen recht op zorg, bedoeld in artikel 3.1.1.¹

Artikel 11.1.2

- 2 De verzekerde die onmiddellijk voorafgaand aan de intrekking van de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten een aanspraak had op ADL-assistentie op grond van artikel 34 van het Besluit Zorgaanspraken AWBZ, zoals dat artikel luidde op de dag voor die intrekking, wordt zolang hij woonachtig is in een ADL-woning, voor de toepassing van deze wet gelijkgesteld met een verzekerde ten aanzien van wie het CIZ heeft vastgesteld dat hij recht heeft op assistentie bij algemene dagelijkse levensverrichtingen als bedoeld in artikel 10.1.4.

Besluit langdurige zorg

Artikel 1.1.1

In het besluit en de daarop berustende algemene bepalingen wordt verstaan onder:

ADL-assistentie: gedurende het gehele etmaal direct oproepbare assistentie bij algemeen dagelijkse levensverrichtingen in en om de ADL-woning, bedoeld in artikel 1.1.1. van de wet, waaronder alarmopvolging bij een noodoproep.

Artikel 5.2.1.

1. Het CIZ beoordeelt of een verzekerde op grond van artikel 10.1.4, van de wet, in aanmerking komt voor ADL-assistentie.

Artikel 6.1.2.

2. De organisaties, bedoeld in het eerste lid, verlenen ADL-assistentie aan verzekerden indien door het CIZ een besluit is genomen als bedoeld in artikel 5.2.1, eerste lid.

¹ Artikel 3.1.1. Wlz bevat een omschrijving van de verzekerde zorg

Artikel 7.1.1

1. Het Zorginstituut verstrekt aan organisaties subsidies voor het verlenen van ADL-assistentie voor zover die organisaties de ADL-assistentie verlenen aan verzekerden die woonachtig zijn in ADL-woningen.
2. De organisaties, bedoeld in het eerste lid, verlenen ADL-assistentie aan verzekerden volgens een door het CIZ genomen besluit als bedoeld in artikel 5.2.1, eerste lid.
3. In de ADL-woningen wordt zorg geleverd aan verzekerden:
 - a. met een lichamelijke handicap of een somatische aandoening of beperking;
 - b. die zijn aangewezen op een rolstoeltoegankelijke woning;
 - c. die zijn aangewezen op ten minste vijf uur oproepbare ADL-assistentie per week, en
 - d. die voldoende sociaal zelfredzaam zijn om zelfstandig te wonen en om zelfstandig zorg op te roepen en aanwijzingen te geven.

Subsidieregeling ADL-assistentie

Artikel 1.4

- 2 In de overeenkomst² is bepaald dat de ADL-woningen uitsluitend worden verhuurd aan verzekerden die:
 - a. beschikken over een oordeel van het CIZ en;
 - b. ADL-assistentie in en om de woning uitsluitend ontvangen van de ADL-aanbieder.

Indicatiecriteria

Om in aanmerking te komen voor ADL-assistentie moet aan alle onderstaande voorwaarden, zoals gepubliceerd in artikel 7.1.1. van het Besluit langdurige zorg, worden voldaan:

- De verzekerde heeft een lichamelijke handicap of een somatische aandoening of beperking;
- De verzekerde is aangewezen op een rolstoeltoegankelijke woning;
- De verzekerde is aangewezen op ten minste vijf uur oproepbare ADL-assistentie per week; en
- De verzekerde is voldoende sociaal zelfredzaam om zelfstandig te wonen en om zelfstandig zorg op te roepen en aanwijzingen te geven.

De vaststelling van de omvang van de ten minste vijf uur oproepbare ADL-assistentie per week wordt vastgesteld volgens bijlage 1.

Bij levensbedreigende situaties is ADL-assistentie binnen drie tot vijf minuten met alarmopvolging beschikbaar.

Verder geldt dat de verzekerde die woont in een ADL-woning, ADL-assistentie geleverd krijgt van een aanbieder van ADL-assistentie³.

Nadere duiding van de inhoud van de ADL-assistentie

De volgende punten zijn kenmerkend voor ADL-assistentie, 24-uurs zorg op afroep:

- Onder ADL-assistentie wordt verstaan gedurende het etmaal direct oproepbare assistentie bij algemeen dagelijkse levensverrichtingen in en om de ADL-woning op verzoek en aanwijzing van de ADL-bewoner, zoals: :
 - hulp bij eten of drinken (serveren van voedsel op bed en op tafel en hulp bij eten/drinken);
 - verplaatsen;
 - persoonlijke hulp en toilet maken (mondverzorging, haarverzorging, scheren, nagels knippen, kleden, hulp bij baden en toiletbezoek),
 - verpleegtechnische en medische assistentie, zoals het geven van medicijnen, het aanleggen van verbanden en spalken, huidverzorging bij decubitus, aan en uitdoen van een prothese, het aanleggen van een draagurinaal katheteriseren, toedienen van een klysma, injecteren met prikpen en

² De schriftelijke overeenkomst tussen de rechtspersoon die het ADL-cluster beheert en de ADL-woningen beheert en de ADL-aanbieder

³ De voorlopige, niet limitatieve, lijst van aanbieders van ADL-assistentie: Fokus Wonen, Stichting Wassenaarse Zorgverlening (SWZ) en Nieuw Amstelrade (Osira Amstelring).

- verpleegtechnische handelingen bij ademhalingsondersteuning, waaronder bronchiaal toilet);
 - het verlenen van hulp en diensten zoals het oprapen van gevallen spullen, smeren van een boterham, vervangen van een batterij, openmaken van flessen etc.
- Met ADL-assistentie heeft de verzekerde gedurende het gehele etmaal direct oproepbare persoonlijke assistentie bij algemene dagelijkse levensverrichtingen in en om de ADL-woning, waaronder alarmopvolging bij een noodoproep;
 - ADL-assistentie is alleen beschikbaar in en om de ADL-woning. ADL-assistentie is niet mogelijk buiten de ADL-woning;
 - Voor de indicatie ADL-assistentie is geen omvang bepaald. Als verzekerde voldoet aan de voorwaarden wordt een besluit ADL-assistentie afgegeven.

Aanvraag indicatie voor ADL-assistentie

Bewoners van een ADL-woning met een geldig indicatiebesluit.

Verzekerden die al een aanspraak hadden op ADL-assistentie op grond van artikel 34 van het Besluit zorgaanspraken AWBZ, zoals dat artikel luidde op de dag voor de intrekking, behouden deze zorg zolang zij woonachtig blijven in een ADL-woning.

Als de geldigheidsduur van de indicatie verloopt kan een nieuwe aanvraag worden gedaan.

Nieuwe aanvragen

Verzekerden die in aanmerking willen komen voor het wonen in een ADL-woning dienen zich te melden bij de zorgaanbieder die hun voorkeur geniet en die de ADL-assistentie levert. Deze aanbieders beheren zelf de wachtlijsten voor hun woningen en zijn verantwoordelijk voor de plaatsing van de bewoner in de ADL-woning. Plaatsing gebeurt aan de hand van de indicatiecriteria zoals hierboven beschreven.

Nieuwe bewoners mogen pas in een ADL-woning gaan wonen als zij in het bezit zijn van een geldig besluit. Dit besluit kan op zijn vroegst worden aangevraagd drie maanden voorafgaand aan de voorziene plaatsingsdatum.

AZR-berichtenverkeer

Besluiten voor ADL-assistentie worden via AZR verzonden naar het zorgkantoor van de woonplaats van de verzekerde.

De geldigheidsduur van het besluit ADL-assistentie is voor onbepaalde duur.

In het indicatiebericht wordt de voorkeursleveringsvorm Zorg in Natura meegegeven.

De afbakening met de Wet Langdurige Zorg, Wmo 2015 en de Zorgverzekeringswet

Hoewel de bewoners van een ADL-woning zijn aangewezen op oproepbare zorg is geen Wlz-zorg noodzakelijk. Deze verzekerden zijn immers voldoende sociaal zelfredzaam om zelfstandig te wonen, om zelfstandig zorg in te roepen (adequaat te alarmeren) en aanwijzingen te geven

Indien de verzekerde in aanmerking komt voor ADL-assistentie, heeft hij geen recht op het integrale pakket aan Wlz-zorg als genoemd in artikel 3.1.1 van de Wlz. Als er naast 24-uurs ADL-assistentie andere hulp of zorg nodig is, is de verzekerde hiervoor aangewezen op de Wmo 2015 en de Zvw.

In die situaties waarin de verzekerde zelf onvoldoende kan alarmeren en/of verzekerde onvoldoende regievermogen heeft om zelf zijn/haar zorg te regelen, voldoet verzekerde niet (*meer*) aan de criteria voor ADL-assistentie en kan Wlz-zorg zijn aangewezen. Het CIZ kan een besluit herzien of intrekken als is vastgesteld dat verzekerde niet langer op zorg is aangewezen.

Bijlage bij de Indicatiestelling voor de subsidieregeling voor ADL-assistentie

Om het toegangscriterium dat verzekerde is aangewezen op ten minste vijf uur oproepbare ADL-assistentie per week te kunnen beoordelen, zijn in deze bijlage de activiteiten als onderdeel van de ADL-activiteiten, de gemiddelde tijden en de frequentie van de activiteiten opgenomen. Het betreft de activiteiten zoals omschreven in de toelichting bij het Besluit langdurige zorg.

Gemiddelde tijd en frequentie van ADL-activiteiten

Gemiddelde tijden

De gemiddelde tijden zijn basisminuten voor verzekerden die zich 'normaal' kunnen bewegen, meewerken, geen gedragsproblemen hebben, enzovoort.

De gemiddelde tijd bevat niet alleen de tijdbesteding die direct gemoeid is met de directe zorg/handeling, maar ook het binnenkomen, gedag zeggen, handen wassen, zorgdossier kort inkijken of bijwerken en vertrekken (indirecte zorg).

Als meerdere handelingen/activiteiten tijdens hetzelfde zorgmoment worden uitgevoerd, dan is er sprake van 'samenvallende activiteiten'. Daarvoor is minder tijd nodig, omdat de zorg efficiënter wordt geboden. Bij een enkelvoudige activiteit wordt de totale gemiddelde tijd als basis genomen. Bij meerdere activiteiten wordt van elke activiteit 3,5 minuut indirecte tijd in mindering gebracht en per zorgmoment wordt vervolgens 3,5 minuut indirecte tijd weer opgeteld. De gemiddelde tijd van de indirecte zorg is ontleend aan het onderzoeksrapport van bureau HHM⁴.

Meertijd

Er kunnen factoren zijn waardoor meer tijd nodig is om de handelingen uit te voeren. Een niet uitputtende opsomming van deze factoren:

- complicatierisico/instabiele zorgsituatie;
- ernstige mobiliteitsbeperkingen/spasmen;
- ernstige beperkingen in verband met de lichamelijke conditie;
- coördinatiestoornissen;
- gedragsproblemen;
- communicatieproblemen.

Voor de individuele situatie van de verzekerde wordt beoordeeld of de totale omvang van de activiteiten gezamenlijk leidt tot ten minste vijf uur ADL-assistentie. Daarbij wordt zowel rekening gehouden met samenvallende activiteiten en/of met factoren die meer tijd vergen.

De omvang is ook inclusief het schoonhouden van apparatuur, hulpmiddelen en protheses.

Frequentie

In de tabel staat de frequentie per dag per handeling. De frequentie per handeling bepaalt mede of verzekerde op ten minste vijf uur oproepbare ADL-assistentie per week is aangewezen.

Tabel: gemiddelde tijd en frequentie van activiteiten als onderdeel van de ADL-assistentie

Overzicht van te adviseren activiteiten als onderdeel van de ADL-activiteiten		Overzicht van handelingen die deel uit kunnen maken van de activiteit	Gemiddelde tijd per keer ¹	Frequentie per dag
	Zich wassen	Delen van het lichaam	10	1x
		Gehele lichaam	20	1x
	Zich kleden	Volledig aankleden/uitkleden ²	15	2x
		Gedeeltelijk uitkleden	10	1x
		Gedeeltelijk aankleden	10	1x
		Steunkousen aantrekken	10	1x
		Steunkousen uittrekken	7	1x
	In en uit bed gaan	Hulp bij uit bed komen ³	10	1x
		Hulp bij in bed gaan	10	1x

⁴ 'Onderzoek naar tijdnormen voor activiteiten en handelingen van de functies PV en VP', oktober 2007, bureau HHM.

Overzicht van te adviseren activiteiten als onderdeel van de ADL-activiteiten	Overzicht van handelingen die deel uit kunnen maken van de activiteit	Gemiddelde tijd per keer ¹	Frequentie per dag
	Hulp bij middagrust (bijv. op de bank)	10	1x
	Hulp bij middagrust (bijv. van de bank)	10	1x
Zich verplaatsen in zit- of lighouding (hulp bij beweging, houding)		20	Naar noodzaak
Naar toilet gaan en zich reinigen c.q. incontinentiemateriaal verwisselen		15	Naar noodzaak
Eten en drinken	Hulp bij het eten van de broodmaaltijd (excl. drinken)	10	2x
	Hulp bij het eten van de warme maaltijd (excl. drinken)	15	1x
	Hulp bij het drinken	10	6x
Ondersteuning bij uitscheiding	Stomaverzorging bij een lokaal intacte huid	20	Naar noodzaak
	Stomazakje wisselen	10	Naar noodzaak
	Katheterzak legen/wisselen	10	Naar noodzaak
	Blaasspoelen via bestaande katheter	15	Naar noodzaak
	Uritip aanbrengen	15	Naar noodzaak
	Klysma microlax	15	Naar noodzaak
Sondevoeding	Sondevoeding toedienen (inclusief aan-/en afkoppelen)	20	Naar noodzaak
	Sondevoeding via PEG (bij volwassenen en kinderen)	40	Naar noodzaak
		40	Naar noodzaak
Medicatie	Medicijnen aanreiken ⁴	5	Naar noodzaak
	Medicijnen toedienen (oraal/via sonde)	5 ⁵	Naar noodzaak
	Aanbrengen medicinale pleister	5	Naar noodzaak
	Toedienen oog-, oor- of neusdruppels of ooggel, medicatie toedienen (vaginaal of rectaal)	10	Naar noodzaak
	Vernevelen	20	Naar noodzaak
Persoonlijke zorg voor tanden, haren, nagels, huid	Zorg voor tanden	5	2x
	Zorg voor haren	5	1x
	Zorg voor nagels	5	1x (per week)
	Scheren	10	1x
	Inspectie van de intacte huid op (dreigende) vervormingen, ontstekingen en/of infecties	10	Naar noodzaak
	Zalven van de intacte huid	10	Naar noodzaak
	Verzorging van smetplekken (roodheid en irritaties van de huid)	10	Naar noodzaak
	Verzorging van de intacte huid rondom natuurlijke en onnatuurlijke lichaamsopeningen (zoals PEG-katheter, suprapubiskatheter, tracheostoma ⁶ , sonde)	10	Naar noodzaak
Aanbrengen/verwijderen van prothese ⁷	Aanbrengen prothese/hulpmiddel	15	1x
	Verwijderen prothese/hulpmiddel	15	1x
	Aanbrengen D.P.S.	5	Naar noodzaak
	Verwijderen D.P.S.	5	Naar noodzaak
	Aanbrengen T.E.N.S.	5	Naar noodzaak

Overzicht van te adviseren activiteiten als onderdeel van de ADL-activiteiten	Overzicht van handelingen die deel uit kunnen maken van de activiteit	Gemiddelde tijd per keer ¹	Frequentie per dag
	Verwijderen T.E.N.S.	5	Naar noodzaak
Het ondersteunen bij praktische vaardigheden/handelingen	• hulp bij uitvoeren of overnemen van eenvoudige of complexe taken/activiteiten, of bij oplossen van praktische problemen die buiten de dagelijkse routine vallen; • hulp bij of overnemen van post openmaken, voorlezen, afhandeling praktische zaken; • hulp bij of overnemen van oppakken, aanreiken, verplaatsen van dagelijks noodzakelijke dingen zoals het oppakken van dingen die op de grond zijn gevallen als een leesbril, het aanreiken van dingen die buiten bereik zijn geraakt zoals een kussen, het verplaatsen van een boek, telefoon en dergelijke;		Naar noodzaak Naar noodzaak Naar noodzaak

1 Deze gemiddelde tijden zijn inclusief indirecte zorg (3,5 minuut).
2 Hier wordt bedoeld aan- en uitkleden bij het opstaan en het 's avonds naar het bed gaan.
3 Hier wordt de hulp bedoeld bij het uit bed komen naar uiteindelijk bijvoorbeeld een stoel en vice versa.
4 Inclusief uit de koelkast, weekdoos/baxter pakken, inschenken enzovoort.
5 De inlooptijd van de medicatie kan in voorkomende gevallen in verband met bijvoorbeeld misselijkheid langer dan vijf minuten duren.
6 Bij het verwisselen van de tracheacanule (aanspraak wijkverpleging in de Zvw) maakt de verzorging van de huid rondom de tracheostoma onderdeel uit van deze handeling. De verzorging wordt dan ook niet geïndiceerd bij het verwisselen van de tracheacanule.
7 Hiermee worden o.a. ledemaatprothesen en/of gehoorapparaten bedoeld.